

Ale každý je pokúšaný od svojej žiadosti, vyvlačovaný a vábený,

a potom žiadosť, keď počne, rodí hriech...

Jakub 1:14-15

Ako píšeme v prvej časti (*Žiadosť* – 1. časť, Solas číslo 48, jeseň 2020, str. 18), tieto tri slová svojím obsahom v živote človeka zohrávajú veľmi podstatnú rolu. Opisujú naše postavenie a stav pred Bohom, ovplyvňujú náš život, a to aj po obrátení. Druhá časť je ako samostatný článok venovaná pojmu hriech.

Prečo sa otázkou hriechu potrebujeme zaoberať

Na úvod môžeme o hriechu podľa Písma, ale aj na základe vlastnej skúsenosti povedať, že ovplyvňuje každú stránku našej bytosti. V prvej časti (*Žiadosť*) sme konštatovali, že príčinou, počiatkom každého hriechu je zlá žiadosť, ktorá keď sa zrealizuje, uskutoční, keď počne (podľa Jakuba 1:15), plodí hriech. Pritom žiadosť nás láka jednak zvonku ako nepriateľ, ale hlavne zvnútra ako súčasť našej padlej ľudskej prirodzenosti (telesnosti). Tiež sme tam konštatovali, že proti žiadosti sa môžeme postaviť, odmietnuť ju v jej počiatkovej fáze, a tým zabrániť, aby došlo k hriechu – zamedziť tomu, aby sme zhrešili. Priam k takému konaniu nabáda Písmo aj vo

veršoch Príslovie 1:10-18; Rímskym 13:14; 1. Korinským 10:13.

Pojem hriech je v Písme použitý v troch významoch:

1. Hriech ako zlá žiadosť v srdci, ktorá už počala, požiadala (Matúš 5:28).
2. Hriech ako hriešny skutok, prestúpenie zákona (Jakub 1:15; 1. Ján 3:4). Sem môžeme zaradiť aj skutky ako: nekonanie dobra, činenie zla (Rímskym kapitola 7), nekonanie spravodlivosti, činenie neprávosti (Rímskym kapitola 8).
3. Hriech ako hriešna prirodzenosť (Rímskym 7:8-9, 7:17 a 20).

Prvému a druhému významu sme sa čiastočne venovali v článku Žiadosť (1. časť) v jeho súvislosti so žiadosťou. Tretiemu významu sme sa venovali v článku Prirodzenosť, identita, postavenie a stav, Solas číslo 48, str. 11 v súvislosti s prirodzenosťou človeka. V tomto článku budeme hovoriť o hriechu ako o pojme, jeho zdrojoch a jeho širších súvislostiach a dôsledkoch.

Slovníkový význam slova

Hriech je veľmi široký pojem. Biblia nepredkladá jeho definíciu, ale uvádza zoznamy toho, čo považuje za hriech. Takými sú napr. Príslovie 6:16-19; Marek 7:2; Rímskym 3:9-18; 1. Korinským 6:8-10; Galatským 5:19.

Podľa zdrojov 1) – 5) chápanie hriechu vychádza z rozboru slov, ktorých sa k označeniu hriechu v pôvodných textoch Starého a Nového zákona používa. Citované zdroje uvádzajú, že v Starom zákone je ich najmenej osem a v Novom zákone asi dvanásť. Keby sa použili všetky, taká definícia by bola síce presná, ale príliš dlhá. Mohla by napr. vyzeráť nasledovne: hriech je minúť sa cieľa, znamená špatnosť, vzburu, nepravosť, poblúdenie, zlo, nestálosť, bezbožnosť, zločin, bezzákonosť, prestúpenie, nevedomosť, odpadnutie, neposlúchnutie, poprípade ďalšie.

Najpoužívanejším označením pre hriech v Novom zákone je slovo, ktoré sa prekladá výrazom „minúť sa cieľa“. Výraz vystihuje nielen negatívnu myšlienku, ale obsahuje aj pozitívnu myšlienku zasiahnutie nesprávneho cieľa.¹⁾

Biblický pohľad a význam

Podľa 1. Jánovho listu 3:4, hriech je bezzákonosť: „... hriech je prestúpením zákona.“ Táto definícia (vysvetlenie) je presná, ak zákon chápeme v širokom zmysle slova. V tom prípade hriech je porušenie alebo nedodržanie Božích noriem. To môžeme povedať aj slovami: Hriech je neposlúchnutie Božích nariadení. Je to jednoducho neposlušnosť tomu, čo prikazuje Boh –

čo je rovnako možné považovať aj za vzburu voči Bohu. Hriech je vzburá ľudskej vôle voči tomu, čo je sväté a božské. Chápanie hriechu ako vzbury voči Bohu je asi najvýstižnejším vyjadrením najzávažnejšieho negatívneho vzťahu človeka k Bohu.

Každý hriech je hrozný v očiach svätého Boha. Abakuk hovorí: „Si pričistých očí, než aby si hľadel na zlé...“ (Abakuk 1:13). Činenie zla znamená hrešenie. Hriech jednotlivca pôsobí aj na ostatných. Nikto nehreší izolovane bez toho, aby neovplyvnil tých, ktorí sú v jeho okolí (napr. Lukáš 20:46-47).

Hlavným charakteristickým znakom hriechu je, že je v konečnom dôsledku vždy namierený proti Bohu. Pán Ježiš v priamom prehlásení povedal, že dobrý je jedine Boh, nie človek (Matúš 19:17). Hriech odcudzuje ľudí od Boha – a pritom všetci sú Adamovi potomkovia a svojou podstatou sú hriešnici.

Zdroje hriechu

Písmo učí, že hriech je skutočný a osobný a má svoj pôvod v páde satana (Ezechiel 28:11-19; 1. Mojžišova 3:1-6). Satan následne zvedol do hriechu aj človeka (prvého človeka Adama a s ním aj celé ľudstvo). V dôsledku Adamovho pádu sa hriech dostal do ľudstva (ľudskej rasy) a zasiahol aj všetko ostatné stvorenstvo. Pretože hriech je vykonaná zlá žiadosť, môžeme smelo povedať, že zdroj hriechu treba hľadať v zdroji zlej žiadosti práve preto, lebo žiadosť predchádza hriechu. V logickom reťazci: žiadosť – hriech – smrť je žiadosť príčina a hriech je jej dôsledok. Hriech sám osebe neexistuje. Je vždy viazaný na zlú žiadosť jedinca ako živej

bytosti. Pre účely tohto článku môžeme špecificky hovoriť o „zdrojoch hriechu“ a považovať za ne nasledovné štyri oblasti.

□

1. Satan

Náš Pán Ježiš o satanovi prehlásil, že je vládcom tohto sveta (Ján 12:31), že je hlavou svojho vlastného kráľovstva (Matúš 12:26). Je otcom ľudí, ktorí sa stavajú Kristovi na odpor a je otcom lži (Ján 8:44 – „Vy ste z otca diabla a chcete robiť žiadosti svojho otca...“). Bráni ľuďom prijať Božie slovo, slovo evanjelia (Matúš 13:19). Je Boží nepriateľ, ktorý zasieva kúkoľ medzi dobré semeno (verš 39), a teda je tým, ktorý spôsobuje, že ľudia robia to, čo chce, čo si žiada on.

2. Svet

Satanov svet stojí proti Božiemu ľudu a je vykonávateľom jeho zámerov. Pre človeka, ktorý sa prispôsobuje svetu, svet mu je zdrojom hriechu (Ján 15:18-25). Apoštol Ján varuje Božie deti pred žiadosťami, ktoré sú vo svete (1. Jánov 2:15-17).

3. Srdce neobráteneho človeka

Pán Ježiš učil, že to, čo človek robí navonok, je prejavom toho, aký je vo svojom vnútri – prejavom toho, aké je jeho srdce (Matúš 15:19-20). Srdce Adamových potomkov je skazené, zlé a ako z takého vychádzajú z neho len zlé žiadosti a myšlienky.

4. Telesnosť

Telesnosť je prejav hriešnosti ľudskej prirodzenosti, ktorá sídli v ľudskom tele. Je synonymom prejavujúcej sa hriešnej telesnej prirodzenosti človeka. Telesnosť je opak duchovnosti („Chodte Duchom a nevykonáte žiadosti tela. Lebo telo žiada proti Duchu a Duch proti telu“ Galatským 5:16-17 a 19-21).⁶⁾⁻⁷⁾

Stav človeka po páde Adama do hriechu^{A)}

Adam neposlúchol Boží príkaz nejest' ovocie zo stromu poznania dobrého a zlého – zhrešil. Poslúchol Hada-satana a stalo sa to, čo hovorí Písmo: „Či neviete, že komu sa vydávate za sluhov cieľom poslušnosti, že ste sluhami toho, koho poslúchate - buď sluhami hriechu na smrť...“ (Rímskym 6:16). Poslúchol Hada-satana, dostal sa pod jeho vládu a pod vládu hriechu a smrti. Adam neposlúchol, zhrešil, v dôsledku čoho došlo k zmene jeho prirodzenosti. Nezmenila sa jeho ontologická prirodzenosť (podstata bytia) – Adam zostal aj naďalej ľudskou bytosťou (zemský človek), ale zmenil sa z nesmrteľného na smrteľníka, zo svätého na hriešnika (na telesného človeka). Po páde už bol iný svojou prirodzenosťou ako pred pádom. Pred pádom bol pred Bohom svätý (nepoškvrnený, čistý) svojím postavením a aj svojím skutočným stavom. Po páde už bol pred Bohom nesvätý (hriešny/hriešnik) svojím postavením a aj stavom (svojou porušenou hriešnou prirodzenosťou) – a takými (postavením a stavom) boli a sú aj

všetci jeho potomkovia, počínajúc jeho vlastnými deťmi (1. Mojžišova 5:3-4).⁷⁾ Písmo uvádza, že všetci zhrešili – Rímskym 5:12 a nielo spravodlivého ani jedného – Rímskym 3:10.

Všetci Adamovi potomkovia sa rodia s Adamovou/adamovskou hriešnou prirodzenosťou – rodia sa ako hriešnici. Sú hriešnici svojou prirodzenosťou a svojou identitou – a to určuje aj ich postavenie pred Bohom (1. Mojžišova 5:3; Rímskym 3:9-18). Preto, že sú hriešnici svojou podstatou (prirodzenosťou), konajú hriešne skutky, hrešia – a to je aj ich konkrétny skutkový a pretrvávajúci stav.⁷⁾

Písmo zjavuje, že človek je po všetkých stránkach porušený a morálne skazený. Pre svoju prirodzenosť, od ktorej sa odvíja páchanie hriechov, sú nespasení ľudia (podľa svojej identity hriešnici) deťmi hnevu, tzn. predmetom Božieho hnevu – Efezským 2:3. Je to verš Efezským 2:3, ktorý hovorí o tom, s čím sa rodíme, čo je nám dané rodom, aká je naša prirodzenosť, ktorú získavame fyzickým narodením. Dokonca Žalm 51:7 hovorí o tom, že hriešna prirodzenosť a identita hriešnika je niečo, čo vlastníme od svojho počatia, a nie niečo, čo by sme získali svojím konaním až vo svojom živote po fyzickom narodení.

Hriešna prirodzenosť človeka (starý človek)⁷⁾ po páde Adama ovplyvňuje a riadi všetky stránky ľudskej bytosti. Jej dôsledkom je, že myseľ človeka a celý jeho intelekt je oslepený – človek je odcudzený Božiemu životu (1. Korinským 2:14; 2. Korinským 4:4; Rímskym 1:21-32; Efezským 4:18). Jeho vôľa je otrokom hriechu a jeho konanie ide proti Bohu (Rímskym 6:19-21, 7:18-20). Keď máme na mysli hriešnosť konkrétneho človeka, tak hovoríme o dvoch aspektoch hriechu: o pripočítanej vine za Adamov hriech a o vine za spáchané vlastné hriechy. Človeku je pripočítaná vina za Adamov hriech. Každý človek dedí po Adamovi hriešnu prirodzenosť, a preto sám pácha hriešne skutky, hreší a nesie za ne svoju vlastnú vinu.

Vzťah hriechu a viny za hriech

Ten, kto spáchal hriech, nesie zaň vinu. Keď je reč o našich hriechoch, tak náš hriech je náš hriešny skutok spáchaný v minulosti. Spáchaný hriešny skutok je minulosť, ale vina zaň je naša prítomnosť – a vinu nesieme až dovtedy, kým nie je odpykaný celý vymeraný trest za hriech. Hriech je vymazaný (je odpustený, nepočíta sa) až potom, keď je odpykaný celý vymeraný trest za hriech.

Pokiaľ celý trest ešte nie je odpykaný, hriech je stále vedený na účte toho, kto spáchal hriešny skutok a kto bol uznaný vinným za príslušný hriešny skutok. Tento človek je stále vinný, má vinu za spáchaný a ešte neodpykaný hriech. Až keď je odpykaný celý trest za hriech, človek je zbavený viny a je počítaný za nevinného.

Z pohľadu vedomia a svedomia človeka je vina za spáchaný hriech pre človeka ťažké bremeno (Žalm 38:5). Vina v človeku, ktorý nerieši svoje prestúpenia, hriechy, len narastá. Je to utrpenie, ktoré mučí človeka. Kain sa zhrozil, lebo si uvedomil, že dôsledok svojho hriešneho skutku, a to horkosť, bolesť z viny a trest za hriech, si poniesie celým svojím životom (1. Mojžišova 4:13-14).

Dôsledky Adamovho pádu

Keď Adam vykonal skutok neposlušnosti, zjedol z ovocia stromu poznania dobrého a zlého, okamžite duchovne zomrel. Zomrel preto, lebo prestúpil Boží zákon (Božie prikázanie). Boh oznámil, aký bude trest za porušenie tohto prikázania: „... ale zo stromu vedenia dobrého a zlého nebudeš jesť, lebo toho dňa, ktorého by si jedol z neho, istotne zomrieš“ (1. Mojžišova 2:17). Boh Adama pred neposlušnosťou a pred smrťou varoval.⁸⁾

Súčasťou trestu „istotne zomrieš“ bolo to, že Adam zomrel duchovne – duchovne zomrel okamžite. Duchovná smrť sa okamžite prejavila v tom, že Adam stratil to spoločenstvo s Bohom, do ktorého bol stvorený. Adam sa minul cieľa, zhrešil. Vypadol z toho, čo Boh pre neho stvoril, pripravil a naplánoval. Oddelil sa od života v Bohu, od Božieho života (1. Mojžišova 3:6-7). Spolu s Adamom sa však cieľa minulo aj celé ľudstvo.

Súčasťou trestu „istotne zomrieš“ bolo aj to, že Adam sa okamžite zmenil z nesmrteľnej ľudskej bytosti na smrteľníka (Genezis 3:22), aj keď fyzická smrť mala prísť až neskôr v jeho živote. Smrť sa však pádom stala súčasťou ľudského života. Všetci Adamovi potomkovia sa v dôsledku trestu za Adamov hriech rodia ako smrteľníci. Fyzická smrť Adama prišla neskôr: „A bolo všetkých dní Adamových, ktoré žil, deväťsto tridsať rokov, a zomrel“ (1. Mojžišova 5:5). Dôsledkom duchovnej smrti bolo, že Adam sa stal porušeným telesným človekom s hriešnou prirodzenosťou, stal sa „telom“ (1. Mojžišova 6:3). A takými istými sa stali aj všetci, ktorí sa z Adama narodili.

Tieto skutočnosti, ktoré sa v dôsledku Adamovho pádu stali okamžité, ktoré vstúpili do života človeka pre Boží trest „istotne zomrieš“, však ešte nevyčerpali všetky aspekty Božieho súdu „istotne zomrieš“. Je napísané, že „každému je uložené raz zomrieť“ (to je súčasťou trestu „istotne zomrieš“) a „potom súd“. Konečný a najväčší aspekt trestu „istotne zomrieš“ je druhá smrť (zatratenie, ohnivé jazero).

Okamžitý súd nad Adamovou neposlušnosťou

Skutok Adamovej neposlušnosti – prestúpenie prikázania – sa prerokovával pred spravodlivým sudcom. Riešenie viny za spáchaný skutok je otázka súdneho procesu a ide na ňom o posúdenie viny všetkých zúčastnených aktérov podieľajúcich sa na pojednávanom spáchanom čine – v raji išlo o Adamov skutok neposlušnosti. Vina za spáchaný čin sa rieši na súde posúdením, či obžalovaný je vinný alebo nevinný, a v prípade uznania obžalovaného za vinného je trest za spáchaný skutok určený výrokom sudcu.

Súd nad Adamovou neposlušnosťou sa uskutočnil hneď a ešte v rajskej záhrade. Tam bola posúdená vina, miera zavinenia všetkých troch účastníkov tohto skutku. Hovoria o tom verše 3:8-24 z 1. knihy Mojžišovej. Tam sudca Hospodin súdil Adama, Evu a hada. Hospodin všetkých troch uznal za vinných, ale miera ich previnenia bola rôzna. Následne podľa veľkosti (miery) ich viny každému z nich vymeral primeraný trest (3:11-19). Tam si Adam (človek) vypočul rozsudok aj o fyzickej smrti (prach si a do prachu sa navrátiš – 3:19), o ťažkej fyzickej práci v pote tváre počas všetkých svojich dní (3:17, 19) a rozhodnutie o vyhnaní z raja ("A tak teraz, aby nevystrel svojej ruky a nevezal ešte aj zo stromu života a nejedol, a žil by potom na veky, vyžeňme ho!" – 3:22). Toto bol časný súd a vyrieknuté časné tresty. Konečný trest za Adamov hriech je ohnivé jazero.

Keď zhrešil Adam, zhrešili všetci ľudia

Prvý hriech Adama, jeho skutok neposlušnosti spáchaný v rajskej záhrade, mal dopad na celé ľudstvo (Rímskym 5:12; 1. Korinským 15:22). Písmo hovorí (v 5. kapitole listu Rímskym), že jedno jediné previnenie (pád toho jedného, neposlušnosť toho jedného) prinieslo smrť a odsúdenie celému ľudstvu. Výraz „všetci zhrešili“ z verša Rímskym 5:12 („Preto ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrze hriech smrť, a tak prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili“) a výraz „pádom, toho jedného kraľovala smrť skrze jedného“ z verša 5:17 môžeme chápať, že všetci zhrešili v Adamovom hriechu. Toto potvrdzuje aj výraz v Adamovi všetci zomierajú z verša 1. listu Korinským 15:22, lebo ak v Adamovi všetci zomierajú, tak je to preto, lebo v Adamovi všetci zhrešili. Ak si niekto zasluhuje smrť, tak je to jedine preto, že má hriech – alebo presnejšie: nesie vinu za hriech. Príčina, prečo v Adamovi všetci zhrešili a prečo všetci ľudia sú hriešnici, má dva aspekty: vina za Adamov hriech a páchanie vlastných hriechov.

Každý jeden človek si teda životom nesie dva vážne dôsledky Adamovho pádu: Vinu za Adamov hriech a to, že na svet sa rodí ako hriešnik, s hriešnou prirodzenosťou, v dôsledku

čoho hreší, pácha vlastné hriechy, za ktoré nesie osobnú zodpovednosť a vinu. A trest nie je malý: odplata za hriech je smrť, duša, ktorá hreší, zomrie.

Vina za Adamov hriech

Kľúčová pasáž Písma, ktorá vyučuje, že všetkým ľuďom je počítaná vina za Adamov hriech, je Rímskym 5:14-19. Hriech (ako skutok) sa nedá preniesť či zdediť – hriech sa dá len spáchať. V Písme však máme príklady, že vina za hriech je prisúdená aj osobám, ktoré sa hriechu nedopustili (napr. hriech otcov, hláv rodín, je počítaný príslušníkom ich rodu/domácnosti).

Adamovi potomkovia nezhrešili takým prestúpením ako Adam. Písmo to aj vysvetľuje v Rímskym 5:14, kde je uvedené, že nikto nezhrešil podobným prestúpením (nespáchal taký hriech) ako Adam. Napriek tomu všetci Adamovi potomkovia nesú vinu za tento prvotný Adamov hriech. Vieme to podľa toho, že sa rodia ako smrteľní a zomierajú, pretože smrť je odplatou za hriech. Všetci ľudia zomierajú už od Adama, vrátane neho – Adam žil 930 rokov a zomrel (1. Mojžišova 5:5). Rovnako zomreli a zomierajú aj všetci jeho potomkovia.

V čom bol Adamov hriech výnimočný a taký závažný, že vina za tento hriech sa prenáša aj na všetkých Adamových potomkov? V tom, že ho spáchal v postavení prvého Adama, teda zástupne za celé ľudstvo, zástupne za celé svoje potomstvo. Princíp zástupnosti (reprezentácie) podrobnejšie opíšeme nižšie.

Adam reprezentoval celé ľudstvo – počítanie viny

Pýtame sa: Prečo nesieme vinu za Adamov hriech?

Na otázku: Prečo všetci ľudia zhrešili, aj keď nezhršli ako Adam? (pozri verš 5:14) odpoveď z pozície Písma je: „Všetci ľudia zhrešili, lebo Adam pred Bohom reprezentoval všetkých ľudí a to, čo urobil on, počíta sa, akoby to urobili všetci ľudia.“ – napr. Rímskym 5:17-18. Pretože Adam je hlavou celého ľudstva, reprezentoval (pred Bohom) všetkých ľudí (tých, ktorí sa ešte len mali narodiť), vina za jeho hriech je pripočítaná všetkým ľuďom, všetci sú vinní.

Prvý hriech nespáchal nikto iný iba Adam sám. Pretože ale Boh uzavrel s Adamom zmluvu (Ozeáš 6:7), zmluvu skutkov (1. Mojžišova 2:16-17),^{B)} a Adamovi bolo prikázané: „Plodte sa a množte sa a naplňte zem a podmaňte si ju a vládnete...“ (1:26-28), Adam bol tým zmluvne ustanoveným vládcom a zástupcom, reprezentantom všetkých ľudí. Adam túto zmluvu svojou neposlušnosťou, hriechom, porušil a to malo následok pre všetkých, ktorých zastupoval. Pretože zhrešil ustanovený predstaviteľ zmluvy (nositeľ zmluvy), v každej generácii každému

jednotlivcovi je pripočítaná vina za Adamov hriech – preto je napísané, že všetci zhrešili, lebo komu sa počíta vina za hriech, je v situácii, akoby hriech spáchal on sám, aj keď ho nespáchal. Adamov hriech sa stal príčinou odsúdenia celej ľudskej rasy, všetkých ľudí.

Ide tu o prisúdenie (pripočítanie) Adamovho hriechu (presnejšie: viny za tento hriech) všetkým ľuďom. Vina (hriech) sa im pripočítava preto, lebo sú jeho „poddaní“, lebo patria do jeho kráľovstva a patria do sféry bytia, ktorú mal Adam spravovať, ktorej mal vládnuť. V 2. Samuelovej 24:1-25 máme príklad (paralelu) takejto situácie: Kráľ Dávid sa dopustil hriechu tým, že dal spočítať ľud Izraela i Júdu. Trest za tento hriech prišiel na ľudí/poddaných Dávidovho kráľovstva. Zhrešil kráľ, ale trest prišiel aj na ľudí patriacich do Dávidovho kráľovstva.

Podobne je to aj so starozákonným barančekom. Keď zhrešil Izraelita, vzal barančeka a prišiel s ním ku kňazovi. Vyznal svoj hriech a položením rúk na neho preniesol vinu za hriech na barančeka, ktorý následne bol potom usmrtený. Výsledkom bolo, že baranček zomrel za hriech Izraelitu, lebo vina za hriech Izraelitu bola prenesená na barančeka a prisúdená barančekovi, hoci on hriech nespáchal. Baranček reprezentoval, zastupoval Izraelitu v nesení viny za jeho hriech.

Porozumieť pohľadu o reprezentácii a prijať ho je dôležité aj v otázke nášho spasenia. Paralela medzi Adamom a Kristom v liste Rímskym 5:12-19 a 1. liste Korinským 15:22, 45-49 poukazuje na rovnaký typ vzťahu, na rovnaký princíp zástupnej reprezentácie. „Lebo ako neposlušnosťou toho jedného človeka stali sa mnohí hriešnymi, tak aj poslušnosťou toho jedného stanú sa mnohí spravodlivými“ (Rímskym 5:19). Keď píšeme o vzťahu Adama a ľudstva, poučným a vysvetľujúcim pre pochopenie tohto vzťahu je vzťah Krista a jeho ľudu.

Ježiš Kristus z Nazareta, Pán z neba, bol náš reprezentant. Boh na neho položil vinu za naše hriechy a odsúdil naše hriechy na ňom. Kristus nás zastupoval na Božom súde – na neho bola prenesená vina za naše hriechy (vrátane viny za Adamov hriech), čo potom na súde znamenalo, že Kristus bol považovaný za vinného našimi hriechmi, akoby ich bol spáchal on sám, aj keď ich on nespáchal a nemal ani žiaden svoj hriech. Na ňom boli súdené naše hriechy, bol za ne odsúdený a aj odpykal za ne trest. Preto je Kristus Baránok Boží. Preto my všetci, ktorí sme uverili evanjeliu, už na súd neprídeme. Trest za nás, za naše hriechy odpykal náš Pán Ježiš Kristus. Naše hriechy sú tým pred Bohom navždy vyriešené, odpykané a vymazané (odpustené) a my sme prehlásení za nevinných.

Toto prehlásenie za nevinných by nám ale nepostačovalo. Potrebujeme mať štatút spravodlivého. Aj našu spravodlivosť za nás dosiahol Pán Ježiš Kristus zástupne. Pretože stať sa spravodlivým sám zo seba, byť spravodlivým svojou vlastnou spravodlivosťou (zo skutkov) nikto nedokáže. Nikto, žiaden Adamov potomok, nedokáže naplniť Boží zákon. Aj v tomto zmysle Pán Ježiš Kristus bol naším reprezentantom, stal sa našou spravodlivosťou (1. Korinským 1:30). Novozmluvné Písmo (4. kapitola listu Rímskym) prepája nepočítanie hriechu s počítaním (prisúdením) spravodlivosti z viery: „Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť. Ako aj Dávid hovorí o blahoslavenstve človeka, ktorému Boh počíta spravodlivosť bez skutkov: Blahoslavení, ktorým sú odpustené neprávosti, a ktorých hriechy sú prikryté! Blahoslavený človek, ktorému Pán nepočíta hriechu“ (Rímskym 4:5-8). Oboje, nepočítanie hriechu a počítanie spravodlivosti veriacim v evanjelium, je možné len vďaka Kristovmu zástupnému konaniu.

Podobne ako bola vina za naše hriechy pripočítaná Kristovi, tak bola Kristova spravodlivosť prisúdená, pripočítaná všetkým tým, ktorí uverili evanjeliu. Títo sa stali spravodliví nie kvôli

svojej spravodlivosti, ale kvôli spravodlivosti Ježiša Krista, ktorá im bola prisúdená, pripočítaná. Toto je biblický princíp reprezentácie. Adamovi potomkovia sa stali vinnými a hriešnikmi kvôli Adamovi. Božie deti sa stali nevinnými a spravodlivými vďaka Kristovi.

Na túto závažnú skutočnosť nás upriamuje Rímskym kapitola 5. Adamov hriech je taký závažný a vina za tento hriech je taká veľká, že aj keby Adamovi potomkovia nezhrešili vlastným hriechom ani raz (čo však nie je možné, pretože sa rodia s hriešnou prirodzenosťou zdedenou po Adamovi po páde), stále by zostávali pod odsúdením „odplata za hriech je smrť“ a podliehali by smrti, pretože Adam zhrešil a nesú vinu za jeho hriech. To je zmysel verša: „Ale smrť jednako kraľovala od Adama až po Mojžiša i nad tými, ktorí nehrešili podobným prestúpením ako Adam, ktorý je obrazom toho budúceho“ (Rímskym 5:14).

Na druhej strane tiež platí, že ak by ktorýkoľvek človek spáchal čo i len jediný hriech vo svojom živote, tento hriech by stačil na to, aby bol Bohom spravodlivo odsúdený, aj keby mu Boh nepočítal vinu za Adamov hriech (čo však nie je možné, ako sme to vysvetlili už vyššie). Vieme to podľa toho, že je napísané: „Lebo ten, kto by zachoval celý zákon a klesol by v jednom prikázaní, previnil sa proti všetkým“ (Jakub 2:10). A podobne starozmluvné Písma vyučujú, že každému človeku Boh bude počítať jeho vlastné hriechy a nie hriechy niekoho iného (s výnimkou Adamovho hriechu, ako sme to opísali vyššie): „Duša, ktorá hreší, tá zomrie“ (Ezechiel 18:4 a 20).

Dedenie hriešnej prirodzenosti

Adam priviedol smrť a porušenie hriechom na celé ľudstvo

Pýtame sa: *Prečo vtedy, keď zhrešil Adam, zhrešili všetci ľudia?* Aspekt počítania viny za Adamov hriech nie je jediným dôvodom, prečo všetci zhrešili.

Je dôležité si všimnúť, že Písmo hovorí „všetci zhrešili“ (Rímskym 5:12): „Preto ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrze hriech smrť, a tak prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili.“ Vysvetlenie, prečo všetci zhrešili a prečo na všetkých prešla smrť, spočíva v tom, že skrze Adama „vošiel hriech do sveta“. Adam stojí za pôvodom hriechu ako princípu porušenia, ktorý zachvátil všetkých ľudí a celý svet (celé tvorstvo). Adam spôsobil to, že sa celé ľudstvo minulo svojho cieľa, kvôli ktorému bolo pôvodne stvorené (aby bolo Božím svätým ľuďom svojmu Bohu Stvoriteľovi). Hriech na tomto mieste neznamená hriešny skutok (ako o tom píšeme aj vyššie), ale hriešnu prirodzenosť. Adam je zodpovedný za to, že všetci jeho potomkovia sa rodia s hriešnou prirodzenosťou, a preto hrešia.

Hriech, ktorý vošiel do sveta, znamená porušenie, ktoré presiaklo celý svet. Adam spôsobil, že

aj celé tvorstvo je v stave porušenia a smrti.

Smrť panuje nad všetkými ľuďmi, lebo všetci zhrešili, a hriech všetkých má pôvod v hriechu jedného človeka, Adama. Všetci zhrešili, všetci sú vinní hriechom, lebo sa rodia s hriešnou adamovskou prirodzenosťou. Všetci zhrešili, a preto fyzická smrť prichádza na všetkých ľuďoch – aj na nemluvňatá. A to, že fyzická smrť prichádza na všetkých ľuďoch (vrátane nemluvniat), svedčí o tom, že všetci zhrešili (vrátane nemluvniat), lebo jediným dôvodom smrti v Písme je hriech.

Keď zhrešil Adam, vtedy zhrešili všetci s ním a fyzická smrť postihla všetkých ľudí. Smrť zavládla, ujala sa vlády nad všetkými ľuďmi, nad všetkými jeho hoci ešte nenarodenými potomkami, a to okamžite v Adamovom hriechu.

Jedinou príčinou prítomnosti smrti v ľudskej rase, v Adamovom potomstve, je jeho hriech – inej príčiny pre smrť niet. Písmo inú príčinu pre smrť neuvádza! Pretože smrť je mzda (trest) za hriech, preto všetci zomierajú. Zomierame preto, lebo nesieme vinu za Adamov hriech a nesieme aj vinu za svoje vlastné hriechy. Hrešíme preto, lebo sme sa narodili z Adama po jeho páde. Sme porušení hriechom, hriech v nás prebýva od počatia v lone matky – od počatia máme adamovskú hriešnu prirodzenosť.

Záverečné zhrnutie

Dvojaký problém hriešnika

Adam bol náš reprezentant pred Bohom. Keď on padol, padlo celé ľudstvo. Jedinou záchranou z tohto padlého stavu je pre človeka dostať sa pod vládu iného reprezentanta, druhého Adama (a posledného Adama, pretože iného niet), Pána Ježiša Krista, ktorý zahladil smrť a porušenie.

Adam je aj genetickým (biologickým) otcom ľudskej rasy (všetkých ľudí). Keď Adam zhrešil a jeho prirodzenosť sa zmenila na hriešnu, rovnakú prirodzenosť zdedili aj všetci, ktorí sa z neho narodili. Preto je prirodzené, že hrešia. Jedinou záchranou z tohto stavu je nové narodenie, splodenie z Ducha, ktoré mení prirodzenosť a identitu človeka.⁷⁾

Ľudstvo od Adamovho pádu sa vlastne nachádza v dvoch rozličných sférach bytia:

a) v Adamovi: odsúdenie a smrť a

b) v Kristovi: ospravedlnenie a život.

V jednej z týchto dvoch sfér sa pohybujeme a žijeme. Boh s človekom koná v rámci týchto dvoch vzťahov, väzieb. Všetci, ktorí umierajú, umierajú v Adamovi a všetci, ktorí dostávajú život, ho dostávajú v Kristovi (1. Korinským 15:22; Kolosenským 3:3-4).³⁾ Platí aj opačne: Všetci, ktorí sú v Adamovi, umierajú a všetci, ktorí sú v Kristovi, majú (večný) život.

Dielo spásy, záchrany človeka, je Božie dielo. Boh ho koná cez splodenie z Ducha, aby človek, ktorý sa narodil ako telo, už viac nebol v Adamovi, ale bol v Kristovi novým stvorením. Na strane človeka je potrebná osobná živá viera v osobu a dielo Ježiša Krista, aby mal človek podiel na tomto diele. V konečnom dôsledku dielo spásy je kompletne Božie dielo od začiatku až do konca, pretože aj spasiteľná viera je Boží dar (Júda 1:3). Je to Boh, ktorý nás vytrhol z moci temnosti a premiestnil do kráľovstva svojho milovaného Syna (Kolosenským 1:13).

... ďakujúc Otcovi, ktorý nás učinil schopných k podielu na lóse svätých vo svetle,

ktorý nás vytrhol z moci temnosti a premiestnil do kráľovstva Syna svojej lásky.

Kolosenským 1:12-13

Poznámky (A - B) a zdroje (1 - 10)

A) „Dedičný hriech“

V kresťanskej literatúre sa často (bežne) používa výraz „dedičný hriech“ v súvislosti s prvotným hriechom, ktorý spáchal Adam a ktorý má dopad na všetkých ľudí. Tento výraz je nepresný a môže byť zavádzajúci. Hriech ako skutok sa nedá dediť. Len vinu za hriech je možné prisúdiť, pripočítať potomkom Adama. To, čo však Adamovi potomkovia skutočne dedia, je Adamova hriešna prirodzenosť po páde. Aj keď naše dedičstvo po Adamovi je hriech a smrť, výraz „dedičný hriech“ a učenie o dedičnom hriechu nie sú biblické.

Prvotný hriech. Tým sa chce zdôrazniť, že to bol práve jeden konkrétny Adamov hriech, ktorý je príčinou morálnej skazenosti, hriešnosti, neposlušnosti celého ľudstva, ktorá sa aj s jej dôsledkami prenáša z generácie na generáciu.

B) Aj keď v 1. Mojžišovej sa otvorene nehovorí o zmluve uzavretej s Adamom, usudzujeme, že takáto zmluva bola uzavretá. Usudzujeme tak na základe: 1. verša Ozeáš 6:7, 2. Uloženého zákona (tu vo forme jedného prikázania), 3. Kontextu veršov 1. Mojžišova 1:26-29 a ostatných miest o zmluvách, z ktorých je zrejmé, že Boh ako spravodlivý sudca s človekom koná podľa stanovených pravidiel v rámci príslušnej zmluvy, ktorej jadrom sú jeho nariadenia, prikázania, resp. zákon.

- 1) Charles C. Ryrie, Základy teologie, Biblos, Třinec 1994, str. 239-272, ISBN 80-900240-6-8
- 2) Bruce Milne, Skúmanie pravdy, Návrat 1992, Praha, ISBN 80-85495-10-4
- 3) J. D. Douglas et al., Nový biblický slovník, Návrat domů, Praha 1996, ISBN 80-85495-65-1
- 4) Teologický slovník k Novej zmluve I a II, vybral a preložil Ján Grešo, Tranoscius, Prešov 1986
- 5) Stanley M. Horton a kol., Systematická teologie, vydal Křesťanský život Albrechtice 2001, str. 265-301, ISBN 80-7112-069-3
- 6) Stvorený na Boží obraz, Solas číslo 47, leto 2020, str. 17-25
- 7) Prirodzenosť, identita, postavenie a stav, Solas číslo 48, jeseň 2020, str. 11

8) Žiadosť, hriech, smrť – 1. časť: Žiadosť, Solas číslo 48, jeseň 2020, str.18

9) Sloboda a slobodná vôľa, Solas číslo 46, jar 2020, str. 7-13.

10) Znovuzrodenie, Solas číslo 47, leto 2020, str. 28-35